

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
 danjih ob **torških, četrtkih**
 in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
 haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
 uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
 za jeden mesec . . . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40
 za tri mesece 2.60 4.—
 za pol leta 5.— 8.—
 za ves leto 10.— 16.—
 Na naročbe brez priložne naročilnice se
 ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v pro-
 dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nrc.,
 izven Trsta po 3 nrc. Sobotno večerno
 izdanje v Trstu 4 nrc., izven Trsta 5 nrc.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za
 naslove v dobelimi črkami se plačuje
 prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
 Poslana, osmrtnice in javnozavale, da-
 mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi depisi naj se pošiljajo urodništva:
 ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
 biti frankovano, ker nefrankovana se ne
 sprejema. Rokopis se ne vračaja.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
 jema **upravitelj** ulica Molino pic-
 ccolo št. 3, II. nadst. Odpri reklamacije
 so prosto poštnine.

„V edinosti je moč“.

O strankah na Primorskem.

Tu ga imamo bolnika pred sabo — naše javno življenje in naše strankarske odnose. Toda bolezen je tako komplikovana, da treba pač vestnega opazovanja, ako hočemo priti le do približno prave dijagnoze — do pravega spoznanja. Takih političkih in strankarskih brezmiselnosti gotovo ne najdemo kje drugje pod solncem. Tu pri nas vlada toliko konfuzija in zmešnjava, da niti ne moreš govoriti o kakem načelnem razvrčenju strank. Vse se giblje tako, kakor ravno ugaja ambicijam posamičnih oseb. Nikjer je ne zapaziš udanosti do načel in navdušenja za stvar. Ne, jedna skupina ne zasluži te stroge sodbe, a to je ravno tista skupina, koja kot Avstrijci moramo sovražiti iz vse duše — skupina irredentovcev. Tule poslednji vedo, kaj hočejo, in delajo tudi vztrajno in dosledno za to, kar hočejo. Vse druge skupine so pomašene v jedno samo velike množice, pehaajo se sem ter tje brez načrtov, brez načel, brez ciljev in brez iskrenosti in lojalnosti. Pisana je sicer ta množica, jako pisana. — Tu imaš vladnih konservativcev, konservativcev v verskem zmišlu, klerikalnih patrijotov, liberalnih patrijotov, konservativnih liberalcev, liberalnih konservativcev itd. itd. A vse te stranke se razlikujejo le po vnaostli, po imenu, sicer pa vrvé in se pasejo na jednem in istem pašniku kričeče nedoslednosti, breznačajnosti in ne-lojalnosti. V časih — ko ravno nimajo drugega nujnega posla — se tudi malo popraskajo med seboj, ali vse je le tako bolj za šalo: hudega si nikdar ne store jeden drugemu. V resnih časih, to je v trenutkih, ko bi trebalo z dejanji dokazati svojo udanost do onih načel in do onega programa, ki bi odgovarjal imenu lastne stranke — v takih trenutkih ni razlike med njimi: zložni so v znamenju „italijanstva“ te po veliki večini slovske dežele. Tu vam bjejo v lepi slogi, liberalci in klerikalci, patrijotje in nepatrijotje, po slovskem konservativcu in avstrijskem patrijotu.

Venec nedoslednosti, neiskrenosti, političke breznačajnosti je pa vsakako prisoditi konservativcem obeh barv: političkim in verskim. Zlasti ti poslednji so se povzpeli na vrhunc nedoslednosti in neiskrenosti.

Izborno jo je pogodil te dni goriški „Primorec“, vskljknivši: „Dá, ali ima sploh kako smer takozvana konservativna ali katoliška gospóda?“ Nima je! Vsa borba te gospóde za katoliška, konservativna in avstrijsko-patrijotiska načela obstoji — v praznih besedah. Zaresnih odvažnih dejanj ne vidiš

nikjer! Da rešijo vsaj videz, ujunačijo se pač tu pa tam do kake filipike proti liberalcem — to pa je tudi vse. Da bi si pa proti istim liberalcem iskali zaveznikov tam, kjer so, tega pa Bog ne daj! Seveda: italijanstvo pokrajine je že toliko vredno za vsacega poštenega laškega konservativca, da žrtvujejo zanje svoja konservativna in verska načela!

Takó je v Gorici, tako je v Trstu. Uprav zadnjih par let smo videli ob raznih prilikah, kako samozatajevalno ume ti klerikalci služiti — liberalcem, kakó ti konservativci lahkim srcem gredó na roko — radikalcem, kakó ti avstrijski patrijotje jemljejo v svojo zaščito one, ki demonstrirajo proti avtoriteti vlade in obstoječim zakonom. Narodni radikalizem je takemu laškemu konservativcu strašno grda stvar, ako ga zaloti v — slovenskem taboru; ako pa naleti nanj v italijanskem taboru — ti ljubi Bog, tedaj pa rado oprasča ljuba in dobra konservativna dušica.

Takó je bilo v onih viharnih dnevih, ko so hlapi laškega narodnega radikalizma trgali raz zidov dvojezične napise, tako je bilo povodom poslednjih volitev v deželni zbor istrski. V prvem slučaju zvijali so se ti divni konservativci, da se je človeku kar gnusilo. Živa duša med njimi si ni upala oglasiti se v možko obrambo vladne naredbe, izdane na podlagi avstrijskih zakonov in odgovarjajoče najjednostavnejšim in najprimitivnejšim nazorom o pravičnosti. Zvijali so se prav po pravilih prirojene jim neiskrenosti in nedoslednosti, da le ne bi jim kdo mogel očitati pozneje, da so rekli takó ali pa takó. Mar delajo tako možje, kojim načela in programi ne veljajo le kot lepo pobarvana firma, ampak kot pravilo vsemu postopanju?! Mar delajo takó možje, ki so res to, za kar se kažejo?!

V onih hrupnih dneh torej ni bilo iztisniti iz njih možke in odkrite besede, tem glasnejši so bili povodom volitev v Istri: ves laško-konservativni aparat je deloval podvojeno silo, da pripomore do zmage laškemu radikalizmu in nazovi-liberalizmu nad pravim slovenskim konservativizmom. Žrtvovati so hoteli celó najsvetejša državljanska prava slovenskih duhovnikov — svojih lastnih bratov in drugov — da ne pridejo ob moč in gospodstvo obožovatelji zjedinjene in zjedinjeno-lačne Italije, torej nasprotniki glavarja Cerkve katoliške!!! Ne, to ni več samozatajevanje — za tako početje trebalo bi drugačnega

— Potolazite se, mati! Stvar ni tako napadena kakor vi mislite.

„Seveda, tebi se vidi celo lepo.“

— Samo to ni bilo lepo, da ste mi zaprli vrata za hrbtom na skedenj, kjer sem odbiral grablje in senene vile, da jih dam Metlarjevemu Francku popraviti, ker mi je tožil oni dan, da bi rad kaj zaslužil za tobak.

„Prazni izgovori, ljubi Matej. Ti si šel na skedenj gledat sosedovo Tončko. To je tako jasno kot pomladno nebo.“

— Ni lepo, mamica, da se repenčite z neresnico. Vi niti niste bili z menoj na skedenju. — „Kedo pravi?“ — Jaz, ki vem — „Torej povej, kdo te je zaprl?“ — Vi! — „Povej, kako?“ — Povejte rajš vi, kdo me je odprl in kako? — „Ni težko uganiti. Morda misliš, da sem tako nespametna.“ — Koga sumite? — „Koga — Tončko Pakičevo.“

Matej je ostrmel tolike drznosti in domišljavosti, mati je pa še rekla: „Poglej, dragi moj, kako lahko sem te ujela?“ — A ne danes, mamica! — Matej pogleda skozi okno na ulico, kjer jo je že brisal Počkajev

označenja! In zakaj vse to? V čast in slavo „italijanstva“ te po veliki večini slovske dežele! V svoji strasti šel je poznani konservativni list tržaški takó daleč, da je svaril pred čitanjem slovskih listov. „Piccolo“ „Indipendenteje“ in druga slična, duhom ateizma nadahnela glasila, naj le čita ljudstva, če že ni drugače; verska stvar trpi sicer pri tem občutno, zato pa pridobiva — in to je tej gospódi glavno — stvar italijanstva. Ali slovska glasila in slovske može, ki služijo stvari pravice ne le praznimi besedami, ampak tudi možkimi dejanji — teh pa nikar! Tako daleč ne sega konservativno uverjenje konservativne gospóde laške.

In dosegli so, kar so hoteli: Italijani so izvolili v deželni zbor najradikalnejše življe, ki so jih mogli najti v svojem taboru! Vse, kar je bilo zmernejšega — četudi ne v resnici, pa vsaj po imenu — vse so izbacnili. In tako kaže naš politički barometer na borbe, kakoršnih morda še ni videla zbornica v Poreču, dasi je že doživela marsikoji vihar. Sedaj pa naj le pridejo zopet konservativna gospóda laška se svojim obsojanjem „narodnega radikalizma“ — loputniti jih hočemo z njih lastnimi dejanji.

Take so torej naše stranke na Primorskem: različna imena, različni programi, a isti cilji! Vse to pisano družbo spaja — mrznja do Slovanov! Mrznja do Slovanov je tisti malik, kojemu pokladajo takozvani konservativci na oltar vodilna načela pravega konservativizma, kojemu je glavni znak: dobrohotnost in pravica za vse!

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). Zbornica je vsprejela v vseh treh branjih zakon o lokalnih železnicah, ki se imajo dogotoviti v letu 1895. V predstojećem zakonu je določenih 40 milijonov za zgradbo lokalnih železnic. Vspolbuja in inicijativa za take zgradbe pa more priti od dežele in interesentov. — Posl. Dyk je vprašal načelnika proračunskemu odseku, zakaj se dela v tem odseku tako zavlačujejo. Načelnik dr. Russ se je izgovarjal, da sta odsek in zlasti poročevalec Beer preobremenjena z delom. Vse lepo, ali gospóda naj bi vendar ne pozabili, da smo stopili že v mesec junij! — Na to je posl. Kronawetter utemeljeval nujnost svojega predloga glede zaplenjevanja časopisov, toda z istim vspehom ali nevspehom, kakor vsi drugi predlagatelji iz opozicije — nujnost je bila odklonjena, predlog sam pa so izročili odseku. Nujnost je pobijal minister za pravosodje grof Schönborn, naglasivši, da bode pri razpravi o proračunu dovolj prilike govo-

čevljarski vajenec zmurlo se držeč od potoka proti domu. Pokliče ga in praša, če je oddal drog ledarjem. Deček pritrdi in prejemiš v pest nek denar odide veselo. Tudi Pokačka se je obrnila v stran po toliki smoli, in sin je imel nekaj mirnih dnij po tem dogodku.

Nesrečni slučaj, naključje ali morda še kaj drugega je bilo to, da je Matej na novega leta v jutro, stopivši na cesto, prvo srečal Pakičevo Tončko, ki je hitela po vodu. Najraje bi se bil umaknil, zakaj zdela se mu je, da bode doma potem jo in goj z materjo. Toda umika se samo bojazljivec! Tako so Mateja pravili pri vojaki, in to je odločilo tudi danes. Stopil je k deklici, prijel jo za roko in ji voščil „srečno in veselo novo leto“. Tončka je zardela, potem pa sramežljivo povesila oči. Hitro je potegnila roko iz njegove; Matej je pa tedaj nekaj videl v njenih očeh, kar ga je malone prepričalo, da bi utegnito biti slednjic vendar nekaj resnice na tem, kar trdi njegova mati. Neizrečeno dobro mu je bilo okolu srca. Ko je že odšla, stal je nepremično na mestu. Nekaj

riti o tem predmetu. Minister pa odklanja odločno take splošne napade na vsa državna pravdnitva in zlasti protestuje proti osebnim žaljenjem. — Posl. Russ in tovariši so interpelovali radi dogodkov na Dunaju povodom volitve župana, posl. Pacák in tovariši pa radi nekizjav ravnatelja Taussiga na občnem zboru družbe državnih železnic, koje izjave so baje v nasprotju s programom ministra za trgovino za poddržavljenje železnic. — Ker z dnem 21. decembra 1895 steče zakon, dovoljujoči oproščenje davkov in pristojbin za industrijska podjetja, ki se imajo zasnovati v Trstu, stavlil je poslanec Burgstaller predlog, da se ta zakon obnovi. — Posl. Spinčić in Laginja interpelujeta radi razpisa novih volitev za občinski zastop v Podgradu, posl. Kronawetter in Pernerstorfer pa radi tega, ker je c. kr. namestništvo tržaško z naredbo z dne 6. avgusta 1894 do okrajnega glavarja v Tolminu priporočilo neko inozemsko tovarno za centrifugalne stroje. — Zbornica je vsprejela dodatek k zakonu o umeščenju vojakov, istotako resolucijo poslanca Spinčića radi odprave nedostatkov na vojaškem strelišču v Balinu.

Jezikovno vprašanje v Istri ne pride tako hitro do rešitve, ako pojde po volji naših italijanskih sodeželanov? Italijani Istre obrnili so se baje zopet do ekselence Rinaldinija, da posreduje o tem nesrečnem vprašanju na najvišjem mestu. Vsevednemu „Il Piccolo“ poročajo namreč 30. m. m. z Dunaja: Govori se, da je popotovanje namestnika Rinaldinija na Dunaj v zvezi z imenovanjem deželnega glavarja istrskega. Bivši glavar Campitelli noče te časti prevzeti z nova, ako mu vlada ne zajamči najširšo svobodo postopanja v jezikovnem vprašanju. — Skušnja nas je že izučila, kaj pomenja taka „svoboda delovanja“ — Italijanom hleb in nož, Slovanom — nič!

Občinski zastop dunajski — razpuščen. Prišlo je, kakor je bilo pričakovati: vlada je razpustila občinski zastop dunajski. Dokler se ne izvrše nove volitve, bode občinske poslove vodil vladni komisar, okr. glavar Frieb eis. Zajedno se zasnuje svetovalstvo obstoječe iz 15 članov in sicer: 7 liberalcev, 7 antisemitov in 1 divjaka. Ob vseh važnejih vprašanjih mora vladni komisar vprašati to svetovalstvo za svet. Vladni komisar je prevzel večeraj poslove.

Nove volitve se bodo vršile še le v mesecu septembru. Tej vesti ne moremo prav verjeti, ker mestni statut določa jasno, da se morejo volitve vršiti v 6 tednih po razpuščenju zastopa. Liberalnim bogatinom

časa je bil razmišljen, pozneje je poskušal samega sebe prepričati, da ni bila Tončka nič drugačnejša kot druge dni. — Celó dopoldne se je bal, kaj poreče mati, ko bodeta po kosilu sama v sobi, pa ničesar se ni zgodilo. Mati ga ni videla zjutraj, ko je pozdravil Tončko in vse bi bilo dobro, ko bi se bil mogel Matej do cela prepričati, da Tončka res ni drugačna kot prejšnje čase.

Bili so dolgi zimski večeri, ljudje so si, kakor je sploh na Slovenskem navada, kratili čas z branjem kratkočasnih in poučnih knjig. Ako je duhovni gospod ali pa domači učitelj še posodil v kako hišo star časnik, zgrnili so se sosedje okolu peči, ki jim ne bi ušla, ko bi tudi oživela z osmimi nogami. Ondaj so morali prebrati vse, kar je bilo kaj važnega v knjigah in časnikih, zakaj časniki pišejo samo novice in to ni kar si bodi. Dobra, recimo tudi dovolj debela novica in to še v pustem zimskem času, to je vsaj toliko vredno, če ne še več kot mesena klobasa. Tako se je godilo pri Pakiču.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

„Plevna pala! . . .“

Spisal Dobravec.

(Dalje.)

Kmalu je zvižgal tam mimo čevljarski vajenec čevljarja Počkaja. Mignil je fantu ter mu naročil, naj stopi čez sosedov vrt na dvorišče in odpahne vrata na skedenj, drog pa naj vzame in nese delavcem na potok, kjer spravljajo in nakladajo led.

No, Matej jo je vkljub temu slabo skupil. Mati ga jo pričakovala s potrjim srcem in kot jesensko vreme kislim obrazom na vratih: „Odslej mi ne bodeš več tajil, da ne stopaš za Pakičevo. Danes si bil tako zamisljen v onole okno, kakor da so tam odprta uebesa. Prišla sem in zaprla vrata za teboj in nič nisi slišal, tako si bil zaverovan v sosedno okno. Pravo božje čudo je, da nisi primrznil na skedenju k podu, ko je vreme tudi zaljublencem te dni tako grozno neugodno.“

je pač mnogo na tem ležeče, da bi se volitve vršile še le v jeseni, kajti poletni se gospóda hlade v letovišnih zunaj Dunaja. Drugo vprašanje pa je, ali se tudi s tem zavlačanjem izognejo pogubi. Za sedaj žugajo liberalna gospóda, ako bi jim vlada ne hotela biti na uslugo. Posebno se zgražajo nad demonstracijami, ki jih je priredila množica proti dvema liberalnima svetovalcema. Ta je lepa: sami so provocirali, sedaj pa se zgražajo. Kakor je večina antisemitskih svetovalcev po volitvi župana ostavila mestno palačo skozi postranska vrata, da jih ne vidi množica — dasi se tem-le gotovo ni bilo bati neprijaznih demonstracij — tako bi bila lahko storila tudi ona dva liberalca. Toda ne zapodila sta se med razburjeno množico in navlašča izživala, očitvidno le v ta namen, da dobe liberalci vzrok za interpelacijo v zbornici. Taki so ti liberalci povsodi, tudi v Istri delajo tako. Najprej izživljajo, potem tožijo.

Liberalci so torej zakrivil, da je občini dunajski odvzeto najdragocenejše pravo — občinska avtonomija. Ali kaj je liberalcem do avtonomije, ako ista ni v njih rokah?

Za obče volilno pravo. Do 10.000 oseb se je zbralo predvčerajšnjem v „Volks-halle“ na Dunaju, da protestujejo proti namerovani volilni preosnovi. Jeden govornikov je vskliknil, da kmalu bode konec govorom in potem pridejo dejanja. Delavec Neuman je vskliknil: Mi zahtevamo obče volilno pravo, a oni nam hočejo dati 13 mandatov! Poslanec Pernerstorfer: Čas je opomniti velike gospode, da obstoji delavsko vprašanje! Po dovršenem zborovanju so klicali: Doli z vlado! Doli s koalicijo! Živelo obče volilno pravo!

Različne vesti.

Avdijencija. Nj. Vel. cesar vsprejel je dne 30. min. m. deželnega glavarja kranjskega, barona Heina, v avdijenciji.

„Konservativna“ doslednost. Tu jih imamo zopet — prazne besede konservativnega „Popola“! Sedaj, ko so dovršene volitve v Istri, sedaj ko mu ne treba več dokazovati z dejanji, kar nam pravijo lepe besede — sedaj je šel ta vrlina na sodni stol in grozna in uničujoča je sodba, ki jo izreka nad laškimi časopisjem, v prvi vrsti nad „Mattinom“.

„Mattino“ je zastava, ki se vedno obrača po vetru; „Mattino“ prepoveduje najgnusnejši liberalizem; „Mattino“ bi prodal samega sebe, bodisi tudi hudiču, samo da si osigura življenje; služil je za konservativcem, vladi in radikalcem; vedno je preminjal barvo, le v jednem je ostal stanovit: v svoji nemoralnosti; v svojih člankih je vedno trivijalen in poln nesnage. Proti takim listom bi se morala nehati tolerancija toliko na strani občinstva, kolikor na strani oblasti.

Tako piše „Il Popolo“ v svoji številki z dne 28. maja. Mar niso lepe te — besede?!

Ali čujte dalje! „Il Popolo“ žigosa tudi one „katolike“, ki smateajo „Mattino“ dovolj dobrim listom zgolj zato, ker podpira — vlado in ker ga čitajo in podpirajo mnogi, ki zahajajo k sv. maši in so člani raznih bratovščin. Ti so ubogi ubogi — otročiči.

„Il Popolo“ izvestno dobro pozna svoje ljudi. Verjeti mu moramo torej, da konservativcem laški podpira tudi nemoralnost, ako razmere tako zahtevajo. Ali tu moramo prijati tudi „Il Popolo“ za ušesa in ga vprašati: kedaj so se njegovi patroni postavili po robu z dejanji — to je: o času volitev — proti takim širiteljem nemoralnosti in pa proti razmeram, ob kojih se rede isti?! Kedaj, prosimo vas, povejte nam — kedaj?! Koga hočete slepiti s tem hinavstvom v tem trenutku, ko so slehernemu še v živem spominu Vaša dejanja izza zadnjih volitev v Istri! A dejanja veljajo, ne pa besede! Vedite, da se Vašim praznim besedam — Vaši nedoslednosti in neiskrenosti — le smejemo mi, kakor se Vam izvestno smejejo oni, koje hočete žigosati, da bi resili puhli vitez svojega konservativizma!

Irredentovski agitatorji v Trstu. Nedavno so izgnale oblasti iz Trsta dva inozemska laška časnikarja — so že vedele, zakaj! Tem povodom piše rimski list „Osservatore Romano“: „Značilno je, da so velika večina irredentovskih agitatorjev in intrigantov v

Trstu židje, došli tu sem iz različnih pokrajin Italije, ki niti niso občinarji tržaški. Mislijo je, da je vlada sklenila, iztirati vse te nedobrodošle goste, pačitelje ne le v politiki, ampak tudi vere in vseh poštenih običajev“.

„Slovenec“ vsklika k temu: „Mi dostavljamo, da ti tujezemski, plačani židovski pisarji tudi najbolj lujskajo proti Slovanom. Bug daj, da bi bilo skoraj že resnično, kar se zli „Oss. Rom.““

Kdo ne ve, da je tako?! Kdne ve, da ravno ti tujezemski pisarji železno doslednostjo in drzno brezobzirnostjo vnamajo strasti v italijanskem taboru?! Ali vendar ti tujezemski agitatorji „od peresa“ niso še najhujše zlo. Veliko nevarnejši in pogubnejši so oni inozemci, ki zlorablajo gostoljubnost tržaško na skrivnem — kojih delovanja ne more kontrolirati nadzorstvo oblasti! Oni, ki ustnemim potom, v zaupnih krogih, v družinah, ulivajo strup nelojalnosti v srca lahko razburjive italijanske mladine. Javna tajnost je, da se v privatnih krogih in zlasti v družinah, gode grde stvari v tem pogledu. Po mnogih družinah kaže že hišna oprava žalostne sledove pogubnega upliva teh tajnih, priselivših se agitatorjev. Družin je, v katerih je hišna oprava urejena naravnost demonstrativno. Tu vidiš slike oseb iz kraljeve obojiteljske ital., slike „junakov“ iz borb proti Avstriji, slike vod. irredentovskih a nikjer znamenja, po katerem bi mogli soditi, da je Trst v Avstriji. Tu se prepevajo izdajalske pesni, tu poslušajo deca pogovore, ki morajo zastropiti čustvovanje mladih src.

Ti agitatorji — in koliko jih je! — ki zamajajo svoje „ideje“ tajnim potom v red-bine, ti so pogibelnejši, ker jih — kakor rečeno — ne more doseči roka oblasti. Žalostno ali — resnično!

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti iztržil je gosp. J. Dolenz za šopek cvetic 61 nč. — g. Svetko Martelan daroval je svojo devidendo 2 gld. 10 nč.

Odbor slovanske čitalnice. V poročilu o izdeltvi novega odbora slov. čitalnice sti bili izpuščeni po neljubi pomoti imena izvolenih odbornikov gg. Ivana Abramca in Ivana Šabca.

Odprtje pomorske kopelji za bolne otroke. Dne 30. m. m. dospelo je z Dunaja 50 bolnih (skrofuloznih) otrok, katere je poslala Dunajska občina semkaj da najdejo zdravja v pomorski kopelji in v svežem, pomorskem zraku. Ti otroci (22 dečkov in 28 deklic) ostanejo tu vso poletno sezono. Dunajska občina plača za obskrbo in zdravljenje teh otrok lepo svoto 5000 gld — Danes zjutraj vsprejeli so v kopelju tudi prvi turnus tržaških bolnih otrok, namreč okolo 110. — Želimo iz vsega srca, da se ubogi deci zdravje vsaj zboljša, ako se jim že ne povrne popolnoma. Saj je blagodejni upliv Gradeške kopelji že na glasu širom našega cesarstva.

Pomoč Ljubljani. Pomožni odbor za Ljubljano in okolice objavil je XV. izkaz priposlanih mu milodarov v znesku 2793 gld. 77 nvč. V tem izkazu je mnogo milodarov i. Nemčije in Češke. Vsega je dobil ta pomožni odbor doslej 51.051 gld. 80 nvč. — Mestnemu magistratu so doposlali nadalje večje svote: Jos. Wittasek, podpredsednik „Sloge“ v Zagrebu v imenu odbora za priredbo ljudske veselice v korist Ljubljani 2288 gld. 16 nvč.; mestna hranilnica v Pragi 1000 gld.; administracija „Obzora“ v Zagrebu nadaljnjo zbirko 243 gld. 40 nvč.; administracija časopisa „Narodni Listy“ v Pragi nadaljnjo zbirko 269 gld. 89 nvč.; pevsko društvo „Vienac“ v Požeji čisti dohodek koncerta 121 gld. 11 nvč. — Poleg teh svot so razna darila izpod 100 gld.

Falb o ljubljanskem potresu. Znani učejak in „prorok“ dr. Falb obelodanil je — kakor poročajo dne 29. min. m. iz Berolina — obsežno studijo o ljubljanskem potresu. V svoji brošuri ta učejak protestuje proti temu, da se zlorablja njegovo ime v razširjanje vznemirjajočih vestij. Falb naglašja, da mora njegova teorija uplirati le pomirljivo, kajti on dokazuje, da je o potresih vedno najmočnejši prvi sunek, vsi drugi sunki pa so rahli.

Poginole ovce. Iz Pulja poročajo: Nenadni mraz, ki se je pojavil dne 15. in 16. min. m., napravil je mnogo škode med čredami v Puljskem okraju. Posebno so trpele ovce vsled nenadnega mraza, kajti bile so že ostrizene. Kolikor je znano doslej, poginolo je 218 ovac, vrednih okolo 1070 gld.

Poskušeni samomor. Predsinočnem skočil je 67letni Andrej Živic iz Senožeč raz visoki zid, ki je ob cesti Belvedere, na spodaj ležečo cesto Tor S. Piero pri obokih v Rojanu. Starec hotel se je ubiti, ker ni imel od česa živeti. Padel pa je kljuba veliki visočini tako srečno, da se je le nekoliko pobil na levi nogi. Siromaka so spremili k polic. nadzorstvu v ulici Belvedere, kamor je prihitel zdravnik z zdravniške postaje. Le-ta je odposlal Živica v bolnišnico.

Ujet blaznec. Skoro je leto dnij tega, odkar je 33letni pekovski pomočnik Pavel Janežič na vogalu ulice delle Acque in Aquedotta ustrelil iz samokresa na predsednika zdravniškega kolegija mestne bolnišnice, dr. Jurija Nicolicha. Kakor se naši čč. čitatelji morda še spominjajo, bil je Janežič v bolnišnici, ker je imel na glavi tur. Hotel je po vsej sili — ker je imel razun tura na glavi kolesček premalo v glavi — da mu dr. Nicolich izvrši nevarno operacijo, ki pa s turom ni imela ničesar opraviti. Zdravnik, videvši, da ima opraviti z norcem, zdravil ga je tako, kakor je bilo treba, ne da bi se oziral na Janežičevo zahtevanje. Le-ta je zaradi tega sklenil maščevati se na dr. Nicolichu in res ga je počakal na ulici, ter kakor znano, zavratno ustrelil nanj, toda na srečo ga ni zadel. Napadalca so zaprli v bolnišnico med blaznec, potem pa so ga poslali pod dobrim varstvom v Ljubljano. Priporočili so zajedno Ljubljanskemu magistratu, da naj strogo pazi na Janežiča, kajti isti je nevaren blaznec. V Ljubljani so ga res zaprli v norišnico, toda — bodi si, da so ga zopet izpustili, bodi si, da je Janežič ušel, dejstvo je, da je pred nekajlikimi dnevi prišel Janežič zopet v Trst. Prva njegova skrb je bila, da poišče „prijatelja“ doktorja Nicolicha. Iskal ga je parkrat v bolnišnici, ne da bi ga bil našel. Odločil se je na kratko, ter mu pisal, prose ga — denarne podpore! Polcija je dognala, da je Janežič v Trstu in na temelju zdravniškega spridevala prijeli so ga predvčerajšnjem na njegovem stanovanju v ulici della Guardia list. 17 ter ga spravili v varnost. Dr. Nicolich bode imel torej nekoliko časa mir pred svojim „prijateljem“.

Ivan Minca, oni oženjeni v tinar, ki se je skrivaj „ženil“, da si je pridobil nekoliko denarja ter si potem, ko je stvar prišla na dan, pognal krogeljo v čeljust in se po vrhu še vrgel v morje, je zopet na svobodi. Na policiji so ga zaslišali zaradi „ženitve“ na zapisnik ter ga izpustili. Zagovarjati se bode moral pred sodiščem.

„Pameten“ uradnik. Povodom poslednjih volitev v Italiji izdala je prefektura v Rimu okrožnico na podrejene sindakate v pokrajini, v kateri nalaga dotičnim oblastim, da naj izid posamičnih volitev objavijo prefekturi v Rimu jednostavno po tem le uzorcu: Kandidat I. I. toliko glasov; I. I. toliko drugih, toliko glasov raztrešenih. — Asesor Pennacchiotti v občini Monteporzio je na temelju tega uzorca vestno sporočil izid volitev v tej občini s to-le brzojavko: „I. I. toliko glasov; I. I. toliko drugih, raztrešenih toliko. Pennacchiotti, asesor.“ Pa naj kdo poreče, da ta mož ni pameten? Prefektura v Rimu je pa po tem poročilu vedela toliko — kolikor poprej.

Sodnjako. 33letni mizar Miha Davide iz Benetk je zadnje dni minolega decembra meseca lepil po mestu oklice anarhiške vsebine. Kakor smo sporočili svoječasno, dobil je za to 6 mesecev zapora. V zaporu je obolel; poslali so ga v bolnišnico, kjer sta ga noč in dan čuvala dva stražarja. Proti tema stražarjema se je Davide ponašal zelo osorno, ju psoval in se jima nevarno pretil. Stražarja sta ga ovadila in predvčerajšnjem vršila se je pred tukajšnjim sodiščem razprava proti Davideju, v odsotnosti bolnega obtoženca. Sodišče ga je spoznalo kivim nevarnega pretenja ter ga obsodilo na 8 mesecev težke ječe.

Policijako. Organi Vrdejskega komisarijata so zaprli 43letno brezposelno služabnico Marjano Čefuto iz Šepulj (okr. Sežana), ker si je služila svoj „kruh“ z brezsravnim življenjem. — 19letni mizarški pomočnik Ambrož Ambrožič iz Buj, razgrajal je v ulici delle Acque. Stražarje, ki so ga hoteli pomiriti, razžalil je razvneti mladenič s psovkanji. Zato so ga vzeli s seboj in ga stavili pod ključ. — Neznani tatovi so ulomili po noči pri Angelu Vidaliju na Kolonji št. ter ukradli okolo 60 litrov vina in razna

oblačila, vкупne vrednosti 60 gld. Gospóda tatovi se morajo seveda preskrbeti za bližnje binkoštno praznike. — 33letnega izvoška Angelja Caizuttija iz Vidma na Laškem, službujočega pri tvrdki Modiano, prišli so stražarji, dodeljeni nadzorstvu v zagati del Moro, ker je vsled svoje brezbriznosti predvčerajšnjem v ulici del Solitario povozil 2-letno Ines Blažina. Pri nadzorstvu zaslišal ga je načelnik na zapisnik in ga potem stavil na svobodo. Izvoška bode pozvalo sediše na odgovor. — Oficijal gosp. Tiz je zaprl 20letnega mornarja Marka Mikelija iz Župe pri Kotoru. Mikeli je svojemu tovarišu Miljoviču iz Gruža službujočemu z njim na ladiji „Po molo“, katera je sedaj zasidrana poleg obrežja Carciotti, ukradel srebrno uro, vredno okolo 11 gld. — Organi komisarijata okraja St. Jakobskega so zaprli 8 težakov, ki so na sumu, da so ukradli v Lloydovem arsenalu okolo 19 kg. medene kovine. — Neznau tat se je vtihotal v občinsko višjo realko in odnesel šolskemu čuvaju Kastlhuberju 19 gl., ki so bili shranjeni v zaprti pisalni mizi.

Koledar. Danes (1. junija): † Juvencij muč.; Gracijana, mučenica. — Jutri (2.): Binkošti. (Prihod sv. Duha.) Erazem. — Dne 3.: Binkoštni pondeljek. Klotilda, kraljica. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 4. uri 20 min., zaton ob 7. uri 35 min. — Toplota včeraj: ob 7 uri zjutraj 19.5 stop., ob 2 pop. 24 stop. C.

Najnovije vesti.

Dunaj 31. Vladoi komisar, okrajni glavar Friebeis je prevzel danes vodstvo občinskih poslov iz rok podžupana dra. Lugegerja.

Dunaj 31. Ministerski predsednik ogerski baron Banffy je dospel na Dunaj in je posvetoval z ministrom za vnanje stvari, grofom Goluhowskem. Pri posvetovanju je bil prisoten tudi ministerski predsednik knez Windischgraetz.

Peterburg 30. Povodom ptdesetletnice službovanja ministra za vnanje stvari, kneza Lobanova, bilo je včeraj vsprejemanje, na katero je došel zbor diplomatov. Jubilarju je došlo čestitki v velikem številu od vseh strani.

Tokio 30. Japonskega cesarja so danes navdušeno pozdravljali ob zmagonosnem povratku v bogato okrašeno mesto.

Hongkong 31. Glasom zasebnih poročil začela je zopet vojna na otoku Formoza. Japonci bombardirajo Kelung.

Trgovinske brzojavke.	
Budimpešta. Pšenica za jesen 7.55 - 7.57	
Pšenica za maj-juni 1895 7.47 do 7.49 (vred. se jesen 6.05 - 6.06) za jesen 6.64 6.66 Koruza za juni-juli 6.53 - 6.56, za juli-avgust 6.67 - 6.68	
Pšenica nova od 15 kil. f. 7.50 - 7.55 od 19 kil. f. 7.60 - 7.65, od 20 kil. f. 7.65 - 7.70, od 21 kil. f. 7.70 - 7.75, od 22 kil. f. 7.75 - 7.75.	
letmon 6.65-8.10; prsno 6.20 - 6.80, ra nova 6.35 - 6.40	
Pšenica: Prodaja 18000 mt. stot., koruza 4-5 dražje mirne Vrome: lepo.	
Praga. Naračunani slukkor za maj f. 13.45, nova lotina 13.85, salne.	
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpadkijatev precej f. 29 - 29.25. Juni sept. f. 29.50 - 29.75 Concassé 29.75. — Ostvorni 30.50. — V glavah (sodih) 31. —	
Havre. Kava Santos good average za juni 96.25 za oktober 94. —	
Hamburg. Santos good average za juni 74.25 oktober 74.25 december 73.25.	

Dunajska borza 31. maja. 1895		
	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.45	101.35
v srebru	101.85	101.25
Avstrijska renta v slatu	123.25	123.05
v krouhu	101.50	101.35
Kreditne akcije	402.50	402. —
London 10 Lat.	121.30	121.70
Napoleoni	9.65	9.65 1/2
20 mark	11.89	11.90
100 italj. lir	46.05 1/2	44.10

Veliki izbor
na novo prispelih
Ovratnic za gospode
najnovije noše
V VELIKI IZBORI
se dobijo po nizkih cenah pri
novi tvrdki
AITE & ZADNIK
T R S T
Via Nuova na voglu S. Lazzaro